

بررسی نقش میانجی گرایانه مسئولیت پذیری در رابطه اشتیاق تحصیلی با انطباق در میان دانش آموزان متوجه پذیری

دکتر حسن توزنده جانی^۱، دکتر فرناز ابهر زنجانی^۲

^۱ دکترای تخصصی روان‌شناسی عمومی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات خراسان رضوی، واحد نیشابور، ایران.

^۲ دکترای تخصصی روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات خراسان رضوی، ایران مؤلف مسئول

چکیده

مقدمه: پژوهش حاضر از نوع تحقیقات توصیفی-همبستگی است، که با هدف بررسی نقش میانجی گرایانه مسئولیت پذیری در رابطه اشتیاق تحصیلی با انطباق پذیری در میان دانش آموزان می‌باشد. **روش:** جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش آموزان دوره متوسطه شهر مشهد می‌باشد. که از بین آنها نمونه‌ای با حجم ۱۷۲ نفر به صورت نمونه گیری در دسترس و داوطلبانه انتخاب شدند. ابزارهای اندازه گیری متغیرهای پژوهش که شامل پرسشنامه اشتیاق تحصیلی فردیکز و همکاران (۲۰۰۴)، انطباق پذیری سینها و سینگ (۱۹۹۳)، پرسشنامه مسئولیت پذیری پرسش نامه شخصیتی کالیفرنیا (۱۹۸۷)، می باشند، تجزیه و تحلیل شدند که اساس آزمون‌های تحلیل مسیر با روش بارون و کنی و همبستگی پیرسون و نمودار توصیفی می‌باشد. **یافته‌ها:** نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد مسئولیت پذیری در رابطه اشتیاق تحصیلی با انطباق پذیری در میان دانش آموزان نقش میانجیگرانه دارد. **نتیجه گیری:** بر اساس نتایج معادلات ساختاری مشخص شد که مسئولیت پذیری نقش میانجیگرایانه در رابطه بین متغیرهای مذکور دارد و همچنین رابطه بین خرده مقیاس‌های اشتیاق تحصیلی بر تمامی خرده مقیاس‌های انطباق پذیری دانش آموزان مستقیم و معنادار است.

واژه‌های کلیدی: مسئولیت پذیری، اشتیاق تحصیلی، انطباق پذیری

مقدمه:

یکی از عوامل مؤثر بر موفقیت، اشتیاق تحصیلی است (۱) انطباق پذیری تحصیلی ناظر به توانمندی فرآگیران در انطباق با شرایط و الزامات تحصیلی و نقش‌هایی است که مدرسه، دانشگاه به عنوان نهاد اجتماعی فرا روی آن‌ها قرار می‌دهد (۲). اشتیاق چیزی بیش از یک وضعیت هیجانی گذرا و خاص است و به یک حالت پایای سرایت کننده و هیجانی – شناختی اشاره دارد که روی یک موضوع، واقعه یا رفتار خاص متمرکز می‌شود (۳) سازه اشتیاق تحصیلی به رفتارهایی که به یادگیری و پیشرفت تحصیلی مربوط است، اطلاق می‌شود (۴). این مفهوم به کیفیت تلاشی اشاره دارد که فرآگیر صرف فعالیت‌های هدفمند آموزشی می‌کند تا به صورت مستقیم در دستیابی به نتایج مطلوب نقش داشته باشد (۵). اشتیاق تحصیلی سازه‌ای چند بعدی است که دارای سه بعد شناختی، انگیزشی و رفتاری است (۶) ابعاد شناختی (نیروگذاری روانشناسی در امر یادگیری)، عاطفی (احساسات و علایق مثبت نسبت به تحصیل)، رفتاری (انجام دادن به موقع و از روی رغبت تکالیف)، هر کدام به نحوی عملکرد تحصیلی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اشتیاق تحصیلی به میزان انرژی که یم یادگیرنده برای انجام کارهای تحصیلی خود صرف می‌کند و به میزان اثربخشی و کارایی حاصل شده، اطلاق می‌شود (۷) دانش آموزانی که اشتیاق تحصیلی بیشتری دارند، توجه و تمرکز بیشتری بر مسائل و موضوعات مورد هدف یادگیری دارند و از انجام رفتارهای ناسازگارانه و نامطلوب اجتناب می‌کنند و در آزمون عملکرد بهتری دارند (۸). مسئله موفقیت یا عدم موفقیت در امر تحصیل از مهم‌ترین دغدغه‌های هر نظام آموزشی است. موفقیت و پیشرفت تحصیلی در هر جامعه نشان‌دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدف‌یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است؛ بنابراین نظام آموزشی را زمانی می‌توان کارآمد و موفق دانست که پیشرفت تحصیلی دانش آموزان آن در دوره‌های مختلف دارای بیشترین و بالاترین رقم باشد (۹). یکی از مسائلی که منجر به پیشرفت و اشتیاق بیشتر تحصیلی در دانش آموزان می‌شود انطباق پذیری تحصیلی است. بر طبق نظر اسکات و اسکات (۱۰)، انطباق پذیری تحصیلی به عنوان یکی از ابعاد کلی سازگاری روانی - اجتماعی مورد توجه پژوهشگران تعلیم و تربیت بوده است. انطباق پذیری تحصیلی به مجموعه واکنش‌هایی گفته می‌شود که به وسیله آن فرد آماده می‌شود تا پاسخی موزون و هماهنگ با شرایط مدرسه و فعالیت‌هایی که آن محیط از او می‌خواهد، ارائه نماید. در واقع انطباق پذیری تحصیلی شامل رضایت از مدرسه، پیشرفت تحصیلی، مورد علاقه معلم بودن، ارتباط با سایر دانش آموزان، نظر مسئولین مدرسه نسبت به عملکرد دانش - آموز و... می‌شود (۱۱).

مسئولیت پذیری به معنای متعلق بودن انتخاب‌ها به خود و برخورد صادقانه با آزادی است و در نظریه گشتالت درمانی مسئولیت پذیری یعنی اتکا به توانایی خویش جهت انتخاب کردن است (۱۲). مسئولیت پذیری به عنوان درجه‌ای که شخص پشتکار، وظیفه شناسی، سازماندهی در نقطه مقابل تنبیلی، عدم پاسخگویی و عمل بدون تفکر دارد، تعریف می‌شود. این ابعاد بیشتر در صفت ویژه‌ای که نشانه دقت، پاسخگویی، قابل اعتماد مردم بودن در نقطه مقابل افرادی که تنبیل، بی نظم هستند خلاصه می‌شود (۱۳).

مشکل انسانها و ناهنجاری‌های آنها از مسئولیت نپذیرفتن است. زیرا آنها نمی‌توانند نیازهای اساسی خود را براساس وضعیت صحیح و انسان دوستانه ارضا کنند. همچنین طبق نظرالیس، او فرد را مرکز عالم قرار می‌دهد و او را مسئول اعمال و احساسات اعمال و احساسات خویش می‌داند و معتقد است که فرد می‌توان میان آنچه که از محیط می‌گیرد و بازده عاطفی خویش مبادله کند بنابراین انسان موجودی تلقی می‌شود که کنترل بر افکار و احساسات و اعمال خود دارد (۱۴).

بر طبق پژوهشی که توسط اریک (۲۰۱۷)، تحت عنوان انطباق پذیری و مسئولیت پذیری: اولین گام در تلاش برای سازش بین محل و جامعه نشان داده شد که بین مسئولیت پذیری و انطباق پذیری رابطه وجود دارد. همانطور که در گزارش پژوهش‌های انجام شده نشان داده شد، تا کنون پژوهشی پیرامون موضوع نقش میانجی مسئولیت پذیری در رابطه اشتیاق تحصیلی با انطباق پذیری دانش آموزان انجام نشده است. بنابراین هر چند در مورد متغیرهای مسئولیت پذیری، اشتیاق تحصیلی و انطباق پذیری به طور جداگانه پژوهش‌هایی انجام شده، اما رابطه‌ی بین این دو متغیر (اشتیاق تحصیلی و انطباق پذیری) با میانجی گری مسئولیت پذیری مورد بررسی قرار نگرفته و خلاصه پژوهشی در این زمینه محسوس است (۱۵).

روش کار:

پس از اخذ معرفی نامه از دانشگاه به مدارس مقطع متوسطه در سطح شهر مشهد مراجعه گردید و در رابطه با کار تحقیق و پرسشنامه توضیح داده شده و از آزمودنی ها خواسته شد با صداقت به آنها پاسخ دهنند. البته پرسشنامه ها با کمک روانشناس کلینیک در اختیار آزمودنی ها قرار گرفته است و به صورت انفرادی تکمیل گردید. در پایان با کمک نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

برای تحلیل داده ها از شاخص های آمار توصیفی و استنباطی استفاده می شود. در بُعد توصیفی، از شاخص هایی مانند فراوانی ها، درصد ها، میانگین ها و انحراف معیار ها و در بُعد استنباطی از آزمون های تحلیل مسیر با روش بارون و کنی و همبستگی پیرسون استفاده خواهد شد. تحلیل ها با کمک نرم افزار SPSS ۱۸ انجام می شود.

ابزار پژوهش:

پرسشنامه اشتیاق تحصیلی فردیکز و همکاران (۲۰۰۴): این پرسشنامه دارای ۱۵ گویه است و با یک مقیاس لیکرت پنج درجه ای (هرگز تا همیشه که خرده مقیاس اشتیاق تحصیلی . عاطفی و رفتاری را می سنجد. اعتبار یا روایی با این مسئله سر و کار دارد که یک ابزار اندازه گیری تا چه حد چیزی را اندازه می گیرد که در پژوهش (عباسی و همکاران، ۱۳۹۴) پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ بالای ۰/۷ دست آمده است.

پرسشنامه ای انطباق پذیری: پرسشنامه انطباق پذیری دانش آموزان در سال ۱۹۹۳ توسط سینهای و سینگ به منظور تعیین سازگاری اجتماعی، هیجانی و تحصیلی دانش آموزان ساخته شده است. در ایران قدسی احقر فرم ۵۵ سوالی این مقیاس را در نمونه ۳۰۰۰ نفری از دانش آموزان مقاطع مختلف تحصیلی مورد بررسی قرار داده است . پرسشنامه حاضر ۵۵ گویه دارد و نمره گذاری آن به صورت صفر و یک می باشد. **مولفه های پرسشنامه: سازگاری اجتماعی، سازگاری هیجانی، سازگاری تحصیلی** می باشد. سازندگان آزمون ضریب پایایی این آزمون را با روش های دو نیمه کردن، بازآزمایی و کودر ریچاردسون به ترتیب ۰/۹۳ و ۰/۹۴ به دست آورده اند. همچنین در پژوهش خانخانی زاده و باقری (۱۳۹۱) پایایی خرده مقیاس سازگاری اجتماعی با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۵ به دست آمد.

پرسشنامه مسئولیت پذیری: برای سنجش میزان مسئولیت پذیری از خرده مقیاس مسئولیت پذیری پرسش نامه شخصیتی کالیفرنیا (CPI-R) بهره گرفته شده است. حمزه لویی (۱۳۷۳) در پژوهشی بروی ۱۲۸ نفر از کارمندان شرکت ملی نفت مناطق نفت خیز اهواز، برای سنجش مسئولیت پذیری، از خرده مقیاس سنجش مسئولیت پذیری پرسش نامه مذکور استفاده نمودو پایایی خرده مقیاس را از روش دونیمه سازی سوالات فرد و زوج محاسبه نمود که میزان آن برابر ۰/۶۵ موسوی (۱۳۷۷) نیز در پژوهشی ضرایب پایایی مقیاس مسئولیت پذیری به سه روش، دونیمه سازی سؤالات فرد شد. موافق، آلفای کرونباخ و گتمن محاسبه کرده است که به ترتیب ۰/۶۹، ۰/۷۰، ۰/۶۹ به دست آمده است و حاکی از پایایی مطلوب مقیاس مذکور می باشد.

یافته ها:

یافته های نشان می دهد که ۸۸ نفر از کل نمونه مورد مطالعه دانش آموزان پسر و ۸۴ نفر دانش آموزان دختر هستند که که تقریباً درصد یکسانی را شامل می شوند، میانگین انطباق پذیری دانش آموزان پسر ۰/۵۹ و دختران ۰/۸۹ می باشد و با عنایت به آزمون مقایسه میانگین اینکونه استنباط می گردد که انطباق پذیری دانش آموزان دختر به طور معناداری بیشتر از پسران می باشد؛ P -مقدار در آزمون مقایسه میانگین این سدوه گروه کمتر از ۰/۰۵ می باشد لذا بین این دو گروه به لحاظ انطباق پذیری تفاوت معناداری وجود دارد. دانش آموزان شرکت کننده در پژوهش بر اساس پایه تحصیلی در سه گروه پایه دهم، یازدهم و دوازدهم قرار داشته اند که حدود ۴۵ درصد را دانش آموزان پایه دوازدهم تشکیل داده اند. میانگین دانش آموزان در پایه های

تحصیلی به ترتیب ۲۷/۶۶۶ و ۳۳/۹۶۹، ۱۶/۳۱۰ می باشد لذا میانگین انطباق پذیری دانش آموزان پایه یازدهم بیشتر از دو پایه تحصیلی دیگر می باشد و با عنایت به تحلیل واریانس یکطرفه مربوط به مقایسه میانگین سه گروه اینکونه استنباط می شود که اختلاف معناداری بین انطباق پذیری دانش آموزان پایه یازدهم با سایر دانش آموزان وجود دارد که در جدول ۱ نمایش داده می شود.

جدول شماره ۱. فراوانی نمونه بر حسب متغیرها جمعیت شناختی

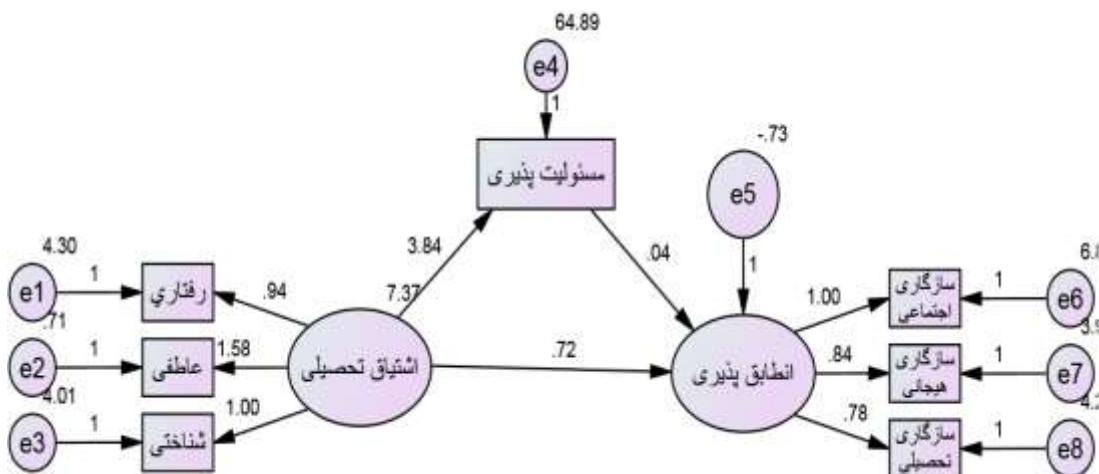
نام متغیر	طبقه بندي	تعداد	درصد	انحراف معیار $\pm$ میانگین	سطح معناداری
جنسیت	پسر	۸۸	۵۱/۲	$۲۳/۵۹ \pm ۷/۰۸۶$	۰/۰۰۱
	دختر	۸۴	۴۸/۴	$۳۲/۸۹ \pm ۳/۱۰۰$	
پایه تحصیلی	دهم	۲۹	۱۶/۹	$۱۶/۳۱۰ \pm ۲/۵۹۲$	۰/۰۰۱
	یازدهم	۶۵	۳۷/۸	$۳۳/۹۶۹ \pm ۵/۵۰۵$	
	دوازدهم	۷۸	۴۵/۳	$۲۷/۶۶۶ \pm ۲/۴۷۹$	

روش نمره گذاری پرسشنامه در تعیین معیارهای توصیفی و استنباطی و روابط متغیرهای حائز اهمیت می باشد. نتایج جدول فوق بیانگر آن است که تمام اطلاعات مورد نیاز در این پژوهش برای ۱۷۲ نفر شرکت کننده به طور کامل استخراج شده و مشاهده گشته در تحقیق وجود ندارد. کمترین و بیشترین مقدار متغیرهای تحقیق می تواند در شناسایی مشاهدات پرتو در تحلیل داده های به پژوهشگر کمک کند. در بین متغیرهای تحقیق پراکندگی مشاهدات با توجه به دامنه تغییرات که از تفاصل دو مقدار مذکور حاصل می شود؛ برای متغیر مسئولیت پذیری بیشتر از سایر متغیرهای تحقیق می باشد. البته مطمئناً معیار اندازه گیری هر یک از متغیرها در تعیین معیارهای توصیفی موثر است که این موضوع باید مد نظر تمام محققین باشد؛ در حقیقت تعداد سوالات متناظر با هر یک از مولفه های و طیف لیکرت نمره گذاری در هر خرده مقیاس در نمرات به دست آمده و در نتیجه آن در معیارهای توصیفی موثر است که باید مد نظر محقق باشد. میانگین به عنوان اساسی ترین معیار مرکزی در متغیر انطباق پذیری ۲۸/۱۳۳ و کمتر از متغیرهای مسئولیت پذیری و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان به دست آمده است که با توجه نمره ۰ و ۱ برای هر سوالات و تعداد سوالات (۵۵ سوال) این موضوع ایجاد شده است.

جدول ۲. آماره های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد گویه ها	تعداد	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف معیار
مولفه های انطباق پذیری	۱۸	۱۷۲	۲	۱۵	۱۰/۸۲۵	۳/۴۷۴
	۱۸	۱۷۲	۴	۱۴	۹/۳۶۶	۲/۷۷۶
	۱۹	۱۷۲	۲	۱۴	۷/۹۴۱	۲/۷۴۱
انطباق پذیری (نمره کل)		۵۵	۱۲	۴۳	۲۸/۱۳۳	۷/۲۰۸
اشتیاق رفتاری	۴	۱۷۲	۵	۱۷	۱۲/۶۵۱	۳/۲۹۵
اشتیاق عاطفی	۶	۱۷۲	۸	۲۶	۱۷/۳۰۸	۴/۳۹۲

انحراف معیار	میانگین	بیشترین مقدار	کمترین مقدار	تعداد	تعداد گویی ها	متغیر
۳/۳۸۳	۱۲/۵۹۸	۲۱	۵	۱۷۲	۵	اشتیاق شناختی
۱۰/۲۲۶	۴۲/۵۵۸	۶۴	۱۹	۱۷۲	۱۵	اشتیاق تحصیلی (نمره کل)
۱۳/۲۱۹	۱۰۲/۳۷۲	۱۲۹	۷۸	۱۷۲	۴۲	مسئولیت پذیری

نمودار ۱. بررسی نقش میانجی گرایانه مسئولیت پذیری دانش آموزان نشانگرهای مربوط به برآزش مدل مسیر در جدول زیر ارائه شده اند که نشان دهنده برآزش بسیار مطلوب مدل است.

جدول ۲. خلاصه نتایج معادلات ساختاری

سطح معناداری	آماره آزمون	خطای معیار	ضریب رگرسیونی	متغیر
اثرات مستقیم				
$p < 0.05$	۷/۹۷۱	.۰/۰۸۹	.۰/۷۱۵	اشتیاق تحصیلی بر انطباق پذیری
$p < 0.05$	۱۲/۰۳۰	.۰/۳۱۹	.۳/۸۴۴	اشتیاق تحصیلی بر مسئولیت پذیری
$p < 0.05$	۳/۲۳۷	.۰/۰۱۳	.۰/۰۴۴	اشتیاق تحصیلی بر انطباق پذیری
اثرات غیر مستقیم (با نقش میانجی مسئولیت پذیری)				
$p < 0.05$	۳/۱۱۵	.۰/۰۵۴	.۰/۱۶۹	اشتیاق تحصیلی بر انطباق پذیری

اثر مستقیم اشتیاق تحصیلی بر انطباق پذیری دانش آموزان معنادار است

جدول شماره ۳. آزمون همبستگی بین خرده مقیاس های انطباق پذیری و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان

اشتیاق شناختی	اشتیاق عاطفی	اشتیاق رفتاری	سازگاری تحصیلی	سازگاری هیجانی	سازگاری اجتماعی		
					۱ ---	ضریب همبستگی (سطح معناداری)	سازگاری اجتماعی
				۱ ---	.۰/۳۵۰ ** .۰/۰۰۱	ضریب همبستگی (سطح معناداری)	سازگاری هیجانی
			۱ ---	.۰/۳۷۰ ** .۰/۰۰۱	.۰/۶۴۵ ** .۰/۰۰۱	ضریب همبستگی (سطح معناداری)	سازگاری تحصیلی
		۱ ---	.۰/۴۶۸ ** .۰/۰۰۱	.۰/۵۷۰ ** .۰/۰۰۱	.۰/۴۳۰ ** .۰/۰۰۱	ضریب همبستگی (سطح معناداری)	اشتیاق رفتاری
	۱ ---	.۰/۷۵۷ ** .۰/۰۰۰	.۰/۷۰۵ ** .۰/۰۰۱	.۰/۷۰۶ ** .۰/۰۰۱	.۰/۶۸۱ ** .۰/۰۰۱	ضریب همبستگی (سطح معناداری)	اشتیاق عاطفی
۱ ---	.۰/۷۷۹ ** .۰/۰۰۰	.۰/۸۰۲ ** .۰/۰۰۰	.۰/۷۲۴ ** .۰/۰۰۱	.۰/۴۸۹ ** .۰/۰۰۱	.۰/۴۶۶ ** .۰/۰۰۱	ضریب همبستگی (سطح معناداری)	اشتیاق شناختی

جدول ۳ نشان می دهد که ضریب همبستگی بین تمامی خرده مقیاس های اشتیاق تحصیلی و انطباق پذیری دارای سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ می باشد لذا تمامی خرده مقیاس های اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دارای رابطه معناداری با خرده مقیاس های انطباق پذیری می باشد؛ البته میزان همبستگی بین اشتیاق شناختی و سازگاری تحصیلی بیشتر از سایر خرده مقیاس ها می باشد.

بحث و نتیجه گیری:

با توجه یافته های می توان چنین استنباط نمود که مسئولیت پذیری در رابطه اشتیاق تحصیلی با انطباق پذیری دانش آموزان نقش میانجیگرایانه دارد. یافته های فوق با مطالعه اریک (۲۰۱۷)، کاساسو هولگادو (۲۰۱۴)، بارو (۲۰۱۰)، وانگ (۲۰۱۱)، لوتان (۲۰۱۷) (۲۰۱۸)، همسویی و همخوانی دارد.

با استناد به نتایج پژوهش های علمی، دانش آموزانی که میزان پشتکار، وظیفه شناسی، سازماندهی آنها بیشتر است و در بین مردم قابل اعتماد ترند، حس مسئولیت پذیری بالاتری دارند و در مقابل آنها بی که تبل و بی نظم و هستند و عمل بدون تفکر دارند، حس مسئولیت پذیری پایینی در آنها به چشم می خورد. دانش آموزانی که نمی توانند نیازهای اساسی خود را براساس وضعیت صحیح و انسان دوستانه ارضا کنند میزان مسئولیت پذیری پایینی برخوردارند. بنابراین دانش آموزانی که میزان مسئولیت پذیری پایینی دارند میزان انطباق پذیری و اشتیاق تحصیلی در آنها پایین می باشد (۲۰) و (۲۱).

بر طبق پژوهشی که توسط اریک (۲۰۱۷)، تحت عنوان انطباق پذیری و مسئولیت پذیری: اولین گام در تلاش برای سازش بین محل و جامعه نشان داده شد که بین مسئولیت پذیری و انطباق پذیری رابطه وجود دارد. حال بر طبق نظریه و پژوهش های انجام شده نشان داده می شود داشت آموزانی که قادرند مشکلات خود را حل کنند، و از دیگران نیز کمک لازم را بگیرند و طرز تفکر مثبت و منطقی نسبت به خود، دنیا و سرنوشت داشته باشند در نتیجه میزان اشتیاق به تحصیل و سازگاری آنها بیشتر خواهد بود لذا این فرضیه قابل تبیین می باشد (۱۵).

فرضیه فرعی حاکی از این بود مسئولیت پذیری در رابطه اشتیاق تحصیلی با انطباق پذیری دانش آموزان نقش میانجیگرایانه دارد. با توجه به یافته ها می توان چنین استنباط نمود که بین اشتیاق تحصیلی با انطباق پذیری دانش آموزان رابطه وجود دارد.

یافته های فوق با مطالعه سیتون و همکاران (۲۰۱۳)(۲۲)، پکران و همکاران (۲۰۱۵)(۲۳)، نورتیلا و همکاران (۲۰۱۵)(۲۴)، اوونیل (۲۰۱۱)(۲۵)، فریدریک (۲۰۱۰)(۲۶)، همسویی و همخوانی دارد.

References:

- ۱- Martin AJ, Liem GAD. Academic personal bests (PBs), engagement, and achievement: A cross-lagged panel analysis. *Learn Individ Differ.* (۲۰۱۰);۲۰(۳):۲۶۵-۷۰.
- ۲- Abedini Y, Dastjerdy N. The relation between religiosity and spiritual intelligence and their effect on students' academic achievement. *New Educ Approach.* (۲۰۱۴);۹(۱):۳۷-۵۲. [Persian]
- ۳- Akomolafe M J, Ogunmakin AO & Fasooto G M. The role of academic self- efficacy, academic motivation and academic self- concept in predicting secondary school Students academic performance. *Journal of Educational and Social Research.* (۲۰۱۳) ۳:(۲)، ۳۳۵-۳۴۲.
- ۴- Allen J, Robbins SB. prediction of college major persistence based on vocational interests, academic preparation, and first-year academic performance *Research in Higher Education:* (۲۰۱۸)-۴۹(۱), ۶۱-۷۹
- ۵- Archambault I, Janosz M, Fallu JS, Pagani LS. Student engagement and its relationship with early high school dropout. *J Adolesc.* (۲۰۱۵) ۳۲(۳):۶۵۱-۷۰..
- ۶- Bitsika V, Sharply C F, Peters k. How is resilience associated with unxiety and depression? Analysis of factor score interactions with in a homogeneous sample. *The German journal of psychiatry,* (۲۰۱۶) ۱۳, ۹-۱۵
- ۷- Boulter L T. Self-concept as a predictor of college freshman academic adjustment. *College Student Journal:* (۲۰۱۲) ۳۶(۲)، ۲۳۴-۲۴۶.
- ۸- Choy S. students whose parents did not GO to college: Dost secondary Access persistence, and Attainment, Washington D.C": National contro for Education (۲۰۱۳)- ۴۹(۱), ۶۲-۷۹
- ۹- El-Khawas E. *Defining the Role of Academics in Accountability.* Washington, DC: Council for Higher Education Accreditation. pp (۲۰۱۰) ۲۸۷-۳۰۳.
- ۱۰- Florian V, Mikulincerand M. and Bucholtz J. "Effects of Adult Attachment style on the perception and search for social support. *The journal of psychology,* (۲۰۱۵) ۱۲۴, pp. ۶۶۵-۶۷۵.

- ۱۱- Fredericks JA, Blumenfeld PC, Paris AH. School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*. (۲۰۱۴) ۷۴(۱): ۵۹–۱۰۹.
- ۱۲- Hillary, G and Brent M "Emotional, social and Academic Adjustment of college students": A Longitudinal study of Retention *Journal of counseling and Development*, (۲۰۱۴) ۷۰(۱), ۲۸۱–۲۸۸.
- ۱۳- Holahan CI, Valentiner DP and Moos RH. "parental support and psychological Adjustment During the Transition to young Adulthood in a college sample", *Journal of family psychology*, (۲۰۱۴) ۸(۲), ۲۱۵–۲۲۳.
- ۱۴- Hurtado S Han JE, Saenz, V Espinosaall, BCerna, OS; "predicting transition and adjustment to college": biomedicot and behavioral science aspirants and minority students first year of college *Research in Higher Education*, (۲۰۱۷) ۵۸(۱) ۸۴۱–۸۸۷
- ۱۵- Eric L. Consistency and accountability: First steps in a quest for compromise between venue and community. *The Journal of the Acoustical Society of America*(۲۰۱۷) ۶۸(۱) ۴۴۱–۷۸۷
- ۱۶- Casuso-Holgado MJ, Cuesta-Vargas AI, Moreno-Morales N, Labajos-Manzanares MT, Barón- López FJ, Vega-Cuesta M. The association between academic engagement and achievement in health sciences students. *BMC Med Educ* (۲۰۱۳); ۱۳ (۱): ۳۳.
- ۱۷- Burrows PL. An examination of the relationship among affective, cognitive, behavioral, and academic factors of student engagement of ۹th grade students. Eugene, Oregon: University of Oregon; (۲۰۱۰). ۲۲ (۴): ۴۲۵–۴۳۳
- ۱۸- Wang MT, Willet JB, Eccles J. The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity. *Journal of School Psychology* (۲۰۱۱); ۴۹ (۴): ۴۶۵–۴۸۰.
- ۱۹- Luthans F, Youssef C, Avolio BJ. "Psychological Capital: Developing the human competitive edge", Oxford, England: Oxford University Press; (۲۰۱۷) ۹۹ (۳): ۴۸۸–۴۹۴
- ۲۰- Shaaria A, Yusoff N M., Izam M G, Osmand R., & Dzahir N F. The relationship between lecturers teaching style and academic engagement. *Social and Behavioral Sciences*. (۲۰۱۴) ۱۱۸, ۱۰ – ۲۰.
- ۲۱- Gunuc S., & Kuzu, K. Confirmation of campus-class-technology model in student engagement: A path analysis. *Computers in Human Behavior*, (۲۰۱۵) ۵(۴), ۱۱۴–۱۲۵.
- ۲۲- Seaton M, Marsh, H W., & Craven R G. Big-fish-little-pond effect: Generalizability and moderation – Two sides of the same coin. *American Educational Research Journal*, (۲۰۱۰) ۴۷(۲), ۳۹۰–۴۲۲.
- ۲۳- Pekrun R, Goetz T, Frenzel A, Barchfeld P, & Raymond P. Measuring emotions in students' learning and performance: The Achievement Emotions Questionnaire (AEQ). *Contemporary Educational Psychology*: (۲۰۱۱) ۳۶(۱), ۳۶–۴۸.
- ۲۴- Ouweneel E, Le Blanc P M. & Schaufeli W B. Flourishing students: A longitudinal study on positive emotions, personal resources, and study engagement. *The Journal of Positive Psychology*, (۲۰۱۱) ۶ (۲), ۱۴۲–۱۵۳.
- ۲۵- Frederic G., & Catherine F. Academic self-concept, autonomous academic motivation, and academic achievement: Mediating and additive effects. *Learning and Individual Differences* (۲۰۱۰) ۲۰ (۶), ۶۴۴–۶۵۳.